

Information om skydd och begränsningsåtgärd

Du får denna information eftersom du har beställt en produkt som kan ha en begränsande effekt på en persons frihet, integritet eller självbestämmande. Det är några aspekter du behöver tänka igenom innan användning påbörjas.

Alla medborgare är i grundlag skyddade mot frihetsberövande och andra frihetsinskränkningar. Vård och omsorg är frivilligt och kräver personens samtycke. Detta innebär att ingen mot sin vilja och genom tvång kan få vård eller begränsas i sin rörelsefrihet. Undantaget är rådande tvångslagstiftning (Lag om vård av unga, Lag om rättspsykiatrisk vård, Lag om psykiatrisk tvångsvård), då frihetsberövande och vård kan ske efter vårdintyg från läkare och meddelande av förvaltningsrätten.

Vad är en skydd- och begränsningsåtgärd?

En skyddsåtgärd är en handling eller en produkt som har syfte att skydda eller hjälpa en person. En skyddsåtgärd hindrar ofta personen på något sätt att agera eller röra sig fritt. I och med det måste användningen av en skyddsåtgärd alltid föregås av en utredning av personens situation och en riskanalys. Ibland kan ett etiskt dilemma uppstå mellan säkerhet och begränsning. Det är därför särskilt viktigt att det finns riktlinjer för hur skyddsåtgärden ska användas och hur den följs upp.

Exempel på skydd- och begränsningsåtgärder

- Passiva larm (Ex rörelselarm och dörrlarm)
- Bälte och selar
- Rullstolsbord
- Sänggrindar
- Begränsningar på tillgång till mat/dryck

Samtycke

Skyddsåtgärder får bara användas efter samtycke från personen själv, alltså kan ingen annan till exempel närstående eller god man lämna samtycket. Samtycke kan inhämtas exempelvis muntligt, skriftligt eller genom att person visar att den samtycker. Om personen säger eller på något sätt visar att den inte samtycker kan åtgärd inte vidtas. Ett samtycke upphör att gälla om personen avsäger sig skyddsåtgärden eller visar att denne inte längre vill ha den eller blir orolig av åtgärden.

Ansvar

Beställaren av en produkt som ska användas som en skyddsåtgärd ansvarar för att en grundläggande utredning av personens situation har skett tvärprofessionellt. En riskanalys ska genomföras och en planering ska finnas för hur och när skyddsåtgärden ska användas.

Du som beställt en produkt ansvarar för att inhämta ett samtycke från personen innan produkten används!

Läs mer om skyddsåtgärder på

<https://www.regiondalarna.se/plus/vard/halsa-och-valfard/regionala-samverkansdokument/>